

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК

Філіп Л.О. Філіпковська
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 30 » серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Операційний менеджмент
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
28 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»
281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент»
«Управління проектами»
«Менеджмент організацій і адміністрування»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Робоча програма Операційний менеджмент

(назва дисципліни)

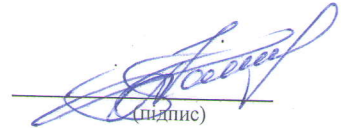
для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітньою програмою «Менеджмент», «Управління проектами», «Менеджмент організацій і адміністрування»

«27» серпня 2019 р., – 12 с.

Розробник: Кононенко А.В., доц., к.т.н.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

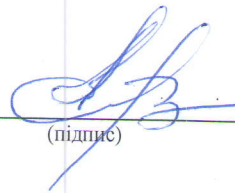
Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту

(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2019 р.

Завідувач кафедри д.е.н., проф.

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)	
Кількість кредитів: 4-й семестр – 5 5-й семестр – 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» 28 «Публічне управління та адміністрування», (шифр та найменування) Спеціальність 073 «Менеджмент» 281 «Публічне управління та адміністрування» (код та найменування) Освітня програма «Менеджмент», «Управління проектами» «Менеджмент організації і адміністрування» (найменування) Рівень вищої освіти: <u>перший (бакалаврський)</u>	Цикл професійної підготовки	
Модулів – 2		Навчальний рік:	
Кількість змістових модулів – 2		2019/2020	2020/2021
Індивідуальне завдання: 5-й семестр - <u>Курсовий проект на тему: «Визначення матеріальних потреб виробництва»</u>		Семестр	
Загальна кількість годин: 4-й семестр – 64/150 5-й семестр – 16/60		4-й	5-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: 4-й семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,4 5-й семестр: аудиторних – 1 самостійної роботи студента - 2,8		Лекції*	
		32 год	- год.
		Практичні, семінарські*	
		32 год.	16 год.
		Лабораторні*	
		- год	- год
		Самостійна робота	
		86 год.	44 год.
		Вид контролю	
		модульний контроль, іспит	диф. залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: у 4 семестрі – 64/86; у 5 семестрі – 16/44.

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: формування у майбутніх фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління основною діяльністю підприємств та умінь розроблення операційної стратегії, створення і використання галузевих операційних підсистем як основи забезпечення досягнення місії організації.

Завдання:

- засвоєння принципів та методів раціонального організування, планування і контролювання за функціонуванням операційних систем різних видів;
- набуття вмінь щодо розроблення операційної стратегії підприємства та обґрунтування рішення стосовно створення операційної системи, підтримки належного режиму її поточного функціонування;
- забезпечення якості результатів операційної діяльності організації;
- отримання знань щодо особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні поняття й категорії операційного менеджменту;
- принципи формування й функціонування операційної системи організації;
- принципову схему операційної системи, характеристики зовнішнього середовища операційної системи організації;
- інфраструктуру операційної системи та систему ресурсного забезпечення організації;
- цикли операційного менеджменту;
- наукові методи операційного менеджменту.

вміти:

- розробляти й удосконалювати структуру операційної системи;
- розробляти й здійснювати управлінські рішення в операційній системі;
- використати сучасні методи контролю й коректування трансформаційних процесів;
- установлювати й підтримувати міжнародні стандарти якості праці, процесів і продукції;

опанувати:

- методичними підходами й інструментарієм наукових досліджень з операційного менеджменту;
- методиками встановлення норм праці та виробничих завдань;
- методами й способами організації праці.

Міждисциплінарні зв'язки: «Менеджмент», «Інформаційні системи і технології», «Теорія фірми», «Статистика».

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Формування та розвиток доктрин операційної системи

Тема 1. Організаційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. об'єктивні закономірності управління виробництвом (операційною діяльністю).

Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції.

Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність», їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту.

Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем.

Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес», «операція».

Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання.

Структура процесу реалізації операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту.

Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи

Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті.

Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Виражена компетентність підприємства.

Формування стратегії виробництва товару. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію.

Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів.

Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію.

Застосування «дерева рішень» у проектуванні продукту або процесу.

Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види

Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи.

Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. «Входи» та «виходи» операційної системи.

Класифікаційні підходи до операційних систем. Специфічні риси одиначної операційної системи. Особливості операційної системи серійного типу. Характеристика операційної системи масового виробництва. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Продукт (послуга) як результат операційної діяльності підприємства.

Операційні процеси організації – динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки.

Організація операційного процесу у просторі: технологічний та предметний напрями спеціалізації.

Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.

Модульний контроль

Змістовий модуль 2. Форми та методи реалізації стратегій операційної системи

Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи

Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу.

Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем.

Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища.

Розміщення обладнання та робочих місць для виробництва: поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксоване позиційне планування. Проектування робіт і нормування праці.

Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. Базові стратегії планування.

Контролювання операційного процесу: значення й технологія. Контролювання якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контролювання запасів.

Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні та витягувальні системи.

Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці. Мотивування роботи. Основи нормування праці. Методи нормування праці та часу. Хронометраж.

Тема 7. Управління результативністю операційної діяльності

Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем.

Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення її продуктивності.

Модульний контроль

Модуль №2.

Індивідуальне завдання – Курсовий проект на тему: «Визначення матеріальних потреб виробництва»

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовний модуль 1. Організація складської діяльності					
Тема 1. Організаційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	12	2	2	-	8
Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи	18	4	4	-	10
Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види	20	4	4	-	12
Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати	22	4	6	-	12
Модульний контроль	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	74	16	16	-	42
Змістовний модуль 2. Управління запасами					
Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи	22	4	4	-	14
Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи	28	6	6	-	16
Тема 7. Управління результативністю операційної діяльності	24	4	6	-	14
Модульний контроль	2	2	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	76	16	16	-	44
Модуль 2					
Курсовий проект	60	-	16	-	44
Контрольний захід					
Усього годин	210	32	48	-	130

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Операційні функції виробництва.	2
2	Вибір оптимальної альтернативи вирішення проблеми за допомогою методу «дерева рішень».	4
3	Дослідження різних типів операційних систем.	2
4	Планування та організація освоєння виробництва нової продукції.	2
5	Організація операційного процесу у просторі.	2
6	Визначення тривалості операційного та технологічного циклу підприємства.	4
7	Проектування операційної системи.	4
8	Проектування виробничих потужностей.	4
9	Сукупне планування. Базові стратегії планування.	4
10	Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи.	4
	Усього годин	32
Курсовий проект		
1	Визначення параметрів лінійного тренду	2
2	Прогнозування незалежного попиту випадкових споживачів	2
3	Розрахунок загального обсягу незалежного попиту	2
4	Формулювання варіантів сукупного плану	2
5	Розрахунки витрат за варіантами сукупного плану	2
6	Вибір оптимальної стратегії сукупного планування. Основний план виробництва (MPS)	2
7	Планування матеріальних потреб (MRP) у часі за методом "Партія за партією" (L4L)	2
8	Планування матеріальних потреб (MRP) у часі за методом стандартних тижневих партій	2
	Усього годин	16
Разом		48

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Організаційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем.	8
2	Тема 2. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію.	10
3	Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види. Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. «Входи» та «виходи» операційної системи.	12
4	Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.	12
5	Тема 5. Управління процесом проектування операційної системи. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища.	14
6	Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні та витягувальні системи.	16
7	Тема 7. Управління результативністю операційної діяльності. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності.	14
8	Курсовий проект	44
	Разом	130

9. Індивідуальні завдання

Виконання курсового проекту за тематикою, затвердженою на засіданні кафедри 602: «Визначення матеріальних потреб виробництва»

10. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

11. Методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного контролю, який дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, практичні, самостійна та індивідуальна робота студента, поточний контроль, іспит.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю, модульного контролю у вигляді тестування на ЕОМ, підсумкового контролю у вигляді письмового іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0..5	6	0...30
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	8	0...20
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох частин: тестової (22 тести) та практичної (3 завдання). Максимальна кількість балів за кожен тест – 4, максимальна кількість балів за кожне завдання – 3 (загальна сума – 100 балів)

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- основні поняття й категорії операційного менеджменту;
- принципи формування й функціонування операційної системи організації;
- принципову схему операційної системи, характеристики зовнішнього середовища операційної системи організації;
- інфраструктуру операційної системи та систему ресурсного забезпечення організації;
- цикли операційного менеджменту;

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання та здати тестування. Вміти розробляти й удосконалювати структуру операційної системи; розробляти й здійснювати управлінські рішення в операційній системі. Знати структуру процесу реалізації операційного менеджменту; функціональну характеристику операційного менеджменту; особливості та властивості операційної системи; типи операційних процесів, їх ознаки; базові стратегії планування.

Добре (75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Мати уяву про структуру процесу реалізації операційного менеджменту; функціональну характеристику операційного менеджменту; виражену компетентність підприємства; формування стратегії виробництва товару. Знати особливості та властивості операційної системи; склад основних ресурсів як входних факторів операційної діяльності; принципи організації та складність операційних процесів; типи

операційних процесів, їх ознаки; сутність, цілі та етапи проектування операційної системи; базові стратегії планування; показники результативності функціонування операційних систем.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати одержанні знання.

Розподіл балів, які отримують студенти за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 80	до 10	до 10	100

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Федоренко М.М. Операційний менеджмент. Практикум. Навч. посібник / М.М. Федоренко, А.В. Кононенко, Н.К. Баєва. - Харків: Нац. аерокосм. ун-т "ХАІ", 2004. – 41 с.

2. Операційний менеджмент [Текст]: метод. рекомендації до виконання курсової роботи та домашнього завдання / укладач Кононенко А. В. – Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2019. – 48 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Капінос Г.І. Операційний менеджмент: навч. посіб. / Г.І. Капінос, І.В. Бабій. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 352с.

2. Школа І.М., Михайлівська О.В. Операційний менеджмент: практикум. – Чернівці: Книги-XXI, 2012.–376 с.

3. Михайловська О.В. Операційний менеджмент. – К.: Кондор, 2012. – 550 с.

4. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент : навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. – Вид. 2-ге, виправл. і допов. – К.: Центр навч. л-ри, 2015. – 532 с.

5. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. / Н.В. Микитенко. – К.: КНТЕУ, 2011. – 197 с.

6. Трут О.О. Операційний менеджмент: підручник. – К.: Академвидав, 2013 . – 347 с.

Допоміжна

1. Гевко І.Б. Операційний менеджмент : навч. посіб. /І.Б. Гевко. – К.: Кондор, 2010. – 228 с.

2. Стерлигова А.Н., Фель А.В. Операционный (производственный) менеджмент. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 187 с

3. Іванова В.Й. Практикум з операційного менеджменту: навч. посібник. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2015. – 72 с.
4. Олійник І.А., Пасічник В.Г., Романчиков В.І., Акіліна О.В. Операційний менеджмент: навч. посібник. –К.: ЦНЛ, 2012. –160 с.
5. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: підручник. –3-е вид., перероб. та доповнене. – К.: ВД «Професіонал», 2011. –480 с.
6. Ястремська О.М. і ін. Операційний менеджмент: навч. посібник. –Харків: Вид-во ХНЕУ, 2013. – 224 с.
7. Чейз Р.Б., Эквилайн Н.Д., Якобс Р.Ф. Производственный и операционный менеджмент. М.: Вильямс, 2013. – 1184 с.
8. Максимцев И. А., Пивоваров С. Э., Рогова И. Н., Хутиева Е. С. Операционный менеджмент: Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения. – СПб.: Питер, 2011. – 510 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України: <http://nbuv.gov.ua>
2. Наукова періодика України <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Законодавство України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
4. Центр навчальної літератури: www.cul.com.ua
5. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua